

# ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGI MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
A bajai utcával szemközt Falezlone-féle ház,  
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közle-  
mények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:  
DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:  
Égész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt  
Nepontlónak egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1-50  
Egyes szám ára 10 kr.

## A közgyűlés programja.

Városunk folyó hó 25-dikén fölötté érdekes s tanulságos közgyűlést fog tartani, melyen első sorban az a nagyhorderejű kérdés fog megoldatni, hogy ki legyen a néhai polgármester utódja? Tudvalevőleg Schlagetter Gyula megyei főügyész s Henneberg Sándor ügyvéd pályázott ezen állásért. Az előbbi a főispán jelöltje, az utóbbit a városi ellenzék állította föl.

Nincs kizárva a lehetőség, hogy az ellenzék jelöltjét fogja a többség megválasztani, a mi a tilkos szavazás természetéből folyik, de az ellenzék azon ténye, hogy jelöltet állított föl, egyszerű tiltakozás jellegével bír a főispán azon magatartása ellen, melylyel a bizottsági tagoknak lakásán egyenként való megpulhítása s a polgármesteri állásért versengők visszariasztása által a választás szabadságát megsértette.

Igy tehát Schlagetter Gyula megválasztása nagyobb emólióra nem fog okul szolgálni s a szabályszerű választási aktus lefolyása után az e tárggyal összefüggő gravamenek fölött az ellenzék napirendre tér.

De lesz e közgyűlésnek még két nevezetes teendője, mely hihetőleg tárgy körü diskussziót fog felidézni.

Dr. Molnár Gyula bizottsági tag két fontos indítványt nyújtott be a közgyűléshez, melyek a komoly és objektív tanácskozás méltó tárgyai s bizonyára a közérdeknek megfelelőleg fognak elintéztetni.

Az egyik indítványt itt adjuk egész terjedelmében:

Tekintetes közgyűlés!

Városunk építkezési bizottsága szakközegünk lévén köz- és magánépítkezéseknél, egyszerűs mind a város esztétikai tanácsadója, és hivatása a város utcáin s közterein észlelt esztétika-ellenes állapotok megszüntetésére véleményt és javaslatot terjeszteni elő.

Ámde ezen szakközegünk fentebb vázolt feladatának nem egészen felel meg, és helytelen, téves fölfogásával a hozzáutalt ügyek elintézését igen gyakran káros irányba tereli, mely működésével a város köz- és magánépítkezéseinek, utcái és köztereinek szépülésének fejlődését hátráltatja.

A város közönsége nem nézheti közönyös szemekkel, hogy szakközegünk évről-évre meddő és káros tevé-

kenységet fejt ki, s ily ténykedésekkel sokszor a közigazgatási hatóságokat kompromittálja, sőt oly határozatok meghozatalára hívja föl, melyek a polgári magán-jogok érdekkörét csorbítják s a polgárok nyugalmát minden indok nélkül, vagy talán személyes bosszúból zaklatják.

Hogy a város építkezési bizottsága feladatát nem eléggé képes teljesíteni, hogy köz- és magánépítkezéseknél téves számadatok s tanácsokkal szolgál, hogy a szépészeti teendőket figyelmen kívül hagyja, — arra számos példával szolgálhatok.

Hogy pedig téves s a valóban meg nem felelő javaslataival oly határozatok meghozatalára nyújt alapot, melyek a polgárok nyugalmát nyilvánvalólag személyi célzattal zaklatják, arra eklatáns példa Szemző István bács megyei virilista, zombori lakos esete.

A f. év június havában u. i. az építkezési bizottság elnöke Valter Nándor s a városi főmérnök, Gergurov Milán hivatalos jelentést tesznek, az építkezési bizottság pedig szakvéleményt terjeszt elő a városi tanácshoz, hogy Szemző István a bajai uton levő háza előtti árkon hidfalat emelt, mely az árok szélessége s a karfalak hossza-

## TÁRCZA.

### Nyugodni szállt . . .

Nyugodni szállt az esti nap,  
Itt a méla, csöndes éjjel —  
Oda fent a szürke égen,  
Csillagtenger szerte-széjjel,

Kitárom az ablakomat,  
Benézek az éjszakába, —  
Csend van, csak a szellő sóhajt,  
Valamije mintha fájna.

Csak az ákác lombja reszket  
Néh-néha meg magától, —  
Magától — avagy ki tudja?  
— Tán a szellő sóhajától . . .

Elhallgatom — oly jól esik  
Suttogása a lomboknak,  
Jól esik, hogy a lomb, szellő  
Egymás keblén elzokognak . . .

S míg így fáradt, nehéz fejem  
A csüggedés alá hajtja,  
Addig egy bus, edes sejtés  
A lelkeket vigasztalja,

S hallott panasza oly jól esik,  
Csüggedt szívem rá feldobog, —  
Látom: hány a boldogtalan,  
— Hogy lehetnék hát én boldog?!

Herke Mihály.

### Utóhangok pécsi iskolatársak 30 éves találkozójáról.

— I. Mult. —

Irta: Vértési Károly.

Eppen gabonadrés ideje volt 1863-ban, mikor én is érett lettem. Legalább azt hittem magamról, hogy érett vagyok és hogy tölem el nem vitathatja senki, mert hiszen a tarsolyomba büszkén csuszított érettségi vizsgálati bizonyítvánnyal ezt mindenhol és mindenkinek bebizonyíthatom. Nevezetesen, jó egy osztálynak tartottuk a miénket, mert 39 közül 38-an tettük le az érettségit. Egy közülünk csak azért nem lett érett, mert azzá lenni nem is akart, gondolván, hogy már többet is tud anuál, mint

a mennyi tudományra szüksége van az életben. Annyit tudok magamról én is, hogy örveudtem, mikor elfeledni kezdtem a fejkábitó sok logaritmust és egyéb sok más rigmust, melyekről már akkor tudtam, hogy semmi szükségem nem lesz rájuk az életben. Később egyszer-másor falmak mevéen gondolkozásmódommal, azon kezdtem tündönni, hogy még sem lehetek én olyan nagyon érett, amilyennek mindannyi, volt tanárom névalírásával a bizonyítványomom elismert. Az önhittségből lassan-lassan kiábrándulva, később arról is meggyőződtem, hogy a mi osztályunk még sem lehetett olyan kitünő osztály, hanem boldog emlékeztető főigazgatónk, Kádas Rudolf premontrai kanonok volt az a kegyes szívű jó öreg ur, a ki kerületében az első évben egyet sem buktatott meg az érettségiben, igazgatóságának második évében pedig, — ez a mi évünk volt, — csak egyet buktatott el az egész kerületben, de ez az egy el a pécsi katolikus gimnáziumban volt. Ha azt akkor tudtuk volna, nem féltünk volna oly annyira a gimnáziumi szigorú igazgatónkól, nem tanultunk volna neki annyi hittant, logikát. Ha ezt tudtuk volna, akkor nem ijedtünk volna meg, amikor előttünk saját tekintélyét növelni akarván azt mondta magáról:

gához képest feltűnően magas s így szépészeti okokból kifogás alá esik.

Előadják, hogy a kérdéses hid 6 m. és 45 cm. széles, minélfogva rajta karfalak nélkül is teljes biztonsággal közlekedhetnek a fogatok; hogy továbbá a város egyéb főárkain emelt hidak karfalai szépészeti okokból csak 28—35 cm. magasak, s kívánatos, hogy az egyöntetűség meg ne zavaratlanság, valamint, hogy a bajai utcán, mint a város egyik legelőkelőbb utcáján kirívó és szemet szűrő építkezés történnék.

Ezen szakjavaslat alapján úgy a városi tanács, mint a közigazgatási bizottság saját hatáskörükben eljártak, s urasukat minthogy az ügy még teljességgel véglegesen nincs, itt érinteni nem lehet, de föntartom magamnak az ügy végleges befejezte után az eredményhez képest szükség esetén a közgyűlés színe előtt szóvá tenni.

Azt azonban már most is konstataciót lehet, hogy a tanács az ő szakkövetkező javaslatát minden tekintetben elfogadta s annak alapján arra hívta föl Szemző Istvánt, hogy karfalait 35 cm.-re redukálja.

Az építkezési bizottság javaslata azonban homlokegyenest ellentétben áll a valóval és tényekkel.

1. Nem áll, hogy a hidkarfalak az utca közepéig nyulnak.

2. Nem áll, hogy tulságos magasak, s ezt állítani szabályrendelet híján nem is lehet.

3. Nem áll, hogy azok szélessége aránytalan.

4. Nem áll, hogy azok szépészeti szempontból kifogás alá eshetnek.

5. Nem áll, hogy az egyöntetűséget zavarják.

6. Nem áll, hogy a város egyéb főárkain emelt hidak karfalai 28—35 cm. magasak lennének.

7. Nem áll, hogy ezen hidkarfalak szemetszuró és kirívó építkezés fogalma alá esnek.

— Én vagyok a háborgó tenger s a nagy szélvész, a ki utamban áll, — eltiprom. No de a gyűlés után mindenikünk jobbabb.

Az áldott emléktől főigazgató, mint jó gyar főpap nyilván így okoskodott: „Elég gyar ifjút szorítottak le elődei.” A hana akkor képzett, fiatal erőkre volt a következett alkotmányos aera mindent dulásra fakasztó lehetőségét.

Pálya választáskor sas szemekkel néztem a jövő 30—40 év elé, mely előtttem állt s következett.

Azt gondoltam akkor, hogy nagyon jól látok. Az élet csupa öröm lesz majd, a gondokat nem ismerjük, előmenetel lesz a jövőben, és ha az iskolai bizonyítvány kiadása és jelesnek mond, hogyan ítélnének nek rólam másként az erre hivatlanok? Még akkor a jövőbe néztem, úgy érzem most, mintha akkor csak az égbe néztem volna. Abba a tiszta kék levegőjű égbe, melyet nappal a nap, éjjel a hold s a csillagok fénye beragyog. Akkor az égen uszó bárányszemeket is biborszínű peremmel láttam. Most, hogy a jelenből a múltba nézek, nem az égbe hanem a földre csupán, hol a rózsák szennyező, sárból fakad, hol lépten-nyomon por tapad ránk, mert a földön járunk és

Ellenkezőleg:

a hidkarfalak minden tekintetben megfelelnek az esztétikai ízlésnek is s azok ellen semmiféle alapos kifogást emelni nem lehet.

Az építkezési bizottság tehát föladata ellenére, szándékosan oly javaslatot terjesztett a városi tanács elé, melylyel azt félrevezette, s alapját nyugtolta oly intézkedésnek, mely a magánjogkörbe nyul bele ok és czél nélkül, s megzavarja egy tekintélyes s közbecsülésben álló, — az államterhek viseléséhez nagy adóval hozzájáruló polgártársunknak nyugalalmát.

Minthogy pedig a város szakbizottságai a közgyűlés által választottak, s bár önálló hatáskörrel bírnak, mindazonáltal a közgyűlés ellenörködő felügyelete alatt állanak, ennélfogva

indítványozom:

mondja ki a közgyűlés, hogy: építkezési bizottságának működése nem kielégítő; — hogy a Szemző István ur által építtetett hidkarfalak tárgyabankövetett eljárását helyteleníti s utasítja, hogy a jövőben kicsinyes és személyes czélzatokat rejtő javaslatokkal, melyek a városi hatóságok tekintélyét sértik s egyes polgárok nyugalalmát zavarják, — tartózkodjék.

Fentartva magamnak a jogot indítványomat szóval bővebben is indokolni maradtam,

a tekintes városi közgyűlésnek

stb. stb.

Ime az indítvány, melynek indokai is megérintettek, bár a részletes s beható motiválás a tárgyalás alkalmából fog előterjesztetni.

Semmi kétség abban, hogy a közgyűlés független elemei ezen pártatlan személyeskedést s kicsinyes invetivát, mely a röviden leírt esetnek szülője volt, az indítvány elfogadása által kélőkép meg fogják torolni annyival is inkább, mert e kérdésben semmiféle

emberekkel érintkezünk. Ezeknek nyomában pedig csak a csalódás jár s ez az, a mit nem láttam meg a földön akkor, mikor az égbe néztem. A csalódás nem enged soha teljes és boldog létet, s ez szüli azt, hogy az élet utja sohasem olyan szép viaszfelé nézve, mint előre, rózsaszínebe vésve.

A találkozóan arról szóltunk egymás között, be sok idő járt már fölöttünk el. Ez is csak csalódás, barátim! Áll az idő, örökké áll. Mi bolygunk csak az élet utain előre. Az ut mellett, igaz rózsák is nyílt, de tövise sebes haladtunkban megsértette egyikünknek lábát, másikának a karját; harmadiknak meg a szemét sebzé meg, negyediknek a ruháját rongyolta el. Olyan is van közöttünk, kinek lelke elborult, akadt továbbá olyan is, ki már kora ifjúságában eldobta magától az életet. A sebes utban, éltünk utján az idő változás egyiknek a fejét deresíté meg, másiknak a fölöttünk tomboló élethihark hajszálait gyéríték meg. Olyan, kit ez időjárás szele, mérge, hidege, melege meg ne viselt volna, egy sínes közöttünk. Egyikünk arcát az életgondok megszántották, míg másiknak a jó mód kigumbolyíté képét s legfőbb csak fejében hagyta a hold kerek fotográfáját.

(Folytatása következik.)

párttekinetnek nincs s nem is lehet jogosultsága.

Ez oly zaklatás, mely minden polgártársunkat egyaránt érhet, — s így vissza kell utasítani valamennyiünk érdekében.

Hodie mihi, cras tibi!

A másik indítvány tulajdonképp nem is kérdéses, mert hisz azt csak szőnyegre kellett egyszer hozni, hogy aztán örökre lekerüljön a napirendről.

Ennek az indítványnak még a szóbeli motiválása is elmaradhat, annyira kézen fekvő annak elfogadása.

Itt adjuk azt is egész terjedelmében:

Tekintetes közgyűlés!

A helyb. Szent-Háromság-téren, a róm. kath. plébánia épület előtt egy állítólag magántulajdonti képező emlékoszlop áll, mely az osztrák állam cizmerét képező kétfejű sas aegise alatt hirdeti a város, avagy tán az illető magántulajdonos kegyeletét valamely történelmi beccsel nem bíró tény iránt.

Mondanom se kell, hogy ez a magyar állameszmét s a város hazafias érzületét sérti, és bár nem is áll egyedül az alkotmány helyreállítása előtti időkből reánk maradt ama kinos emlékek között, melyek kiirtását a modern államélet szabadelvű s hazafias irányú sürgős feladatává tette: szemetszuró mivolta sürgős intézkedést igényel.

Országszerte el-eltűnnek az osztrák bürokratizmus által annak idején makacsul ápolts s célzatosan fentartott kétfejű sasok s helyüket a magyar szent korona, mint nemzeti önállóságunk egyedüli jogos symboluma foglalja el, míg eza mi kétfejű sasos emlékoszlopunk sértetlenül áll fenn és gunyolni látszik hazafias érzelmeinket.

Nap-nap után ez emlékoszlop előtt halad el városunk intelligenciája, de a szokás hatalma a legkirívóbb ellentéteket is észrevétlenül teszi, — s a kétfejű sas csak áll, — az idő mohától megfeketülve, mindegyre sötétebb s mysztikusab existenciát folytatva, hogy majdan unokáinknak azt a könnyen megfeythető rébuszt adja föl, hogy ugyan díszítkezete-e annak a köztérnek, melyen áll, vagy satyráját a mi izlésünknek?

Közeledünk azonban a nemzet fennállásának ezredéves ünnepehez s s ha a megszokás ereje fátyolt takarhatott is a kétfejű sasra, tovább észrevétlenül nem hirdetheti alkotmányos függetlenségünk negációját s nincs joga szembeszállani azzal a hatalmas nemzeti érzülettel, mely a milleniumot Európá nepeinek nagy ünnepevé készült fölavatni.

Ez készlet arra, hogy a rám nézve csak ez évben megnyílt alkalmat, mely a város szervezési szabályrendeletének 13. §-ában gyökerezik, megragadjam, s a következő indítványt terjesszem a tekintetes városi közgyűlés elé:

1-ször: mondja ki a város közgyűlése, hogy a Szt-Háromság-téren a róm. kath. plébánia előtt levő két fejűsas hordozó emlékoszlop a magántulajdonos által különbeni hatósági végrehajtás terhe alatt onnan haladék nélkül eltávolítandó s hogy

a határozat azonnal foganatosítható legyen, az még a jelen ülés folyama alatt hitelesítették.

2 szor: utasítsa az építészeti bizottságot, — melynek hatáskörébe tartozik az utcák s köztérkek díszítése, hogy tekintettel a milleniumi ünnepre a jelzett oszlop helyén emelendő, a hazafias érzelmeknek s állami függetlenségünknek megfelelő szoborfelállítására szükséges előmunkálatokat tegye meg és a kellő javaslatot terjessze a városi tanács elé.

Fentartva magamnak a jogot — szükség esetén indítványomat szóval bővebben is indokolni, maradtam stb. stb.

Idáig az indítvány, melyet lehet talán módosítani is, de lényegében el nem fogadni: egyértelmű volna a hazafiatlansággal.

Ez oknál fogva erről bővebben szólni nem tartjuk szükségesnek.

## Különfélék.

— Irodalmi és művészeti társaság megalakítása céljából hivta össze Dömötör Pál népszerű költőnk a város irodalmi és művészetpártoló egyesítését f. hó 17-én. A meghívottak közül többen kimentettek magukat, de megjelentek Grossmied Gábor nyug. bíró, Gerevch Gusztáv gymn. igazgató, dr. Dudás Gyula ismert nevű történész, Rácz Soma dr. Zlinszky Aladár tanár, dr. Horváth Ákos vármegyei alügyész, dr. Pataj Sándor ügyvéd, a „Zombori Hírlap” szerkesztője, Buday Gergely hiteltörlesztő, Paul Kálmán, és dr. Molnár Gyula ügyvédek. Dömötör Pál az értekezlet egyhangulag kikialtott elnöke előadta, hogy mi indította őt az értekezlet összehívására? A zombori sajtó s a fővárosi lapok is egy irodalmi és művészeti társaság megalakítását jelezték társadalmi szükségletnek, s hozzá intézték az egyesítés felhívását, hogy a mozgalmat indítsa meg. Minthogy ezen hírlapi közlemények más-más kézből eredőknek jelentkeztek, méltán kellett benne azt a hiedelmet, hogy a város, illetve megye írói s művészei társulattá óhajtanak tömörülni, nem akart tehát e németeszmé megvalósulásával szemben akadály gyanánt szolgálni s készséggel összehívta ezen értekezletet, melyre meghívta egyelőre a város azon elemeit, kik nézete szerint e tárgyban elsők hivatottak nyilatkozni. Felolvasta dr. Margalics Ede budapesti igazgató-tanár parancsis-szerű levelét, mely szintén a hírlapi cikkekbekezdésekből látszik információit meríteni. Hosszas és érdekes diskussio indult meg az után, melynek az a nem várt eredménye lőn, hogy az összes jelenlevők, kivéve az irodalmi társulat indítványozóját dr. Pataj és dr. Dudás urakat, — egyhangulag kimondták, hogy ők semmiféle írói társaság megalakítását sem a sajtóban, sem egyéb társadalmi uton nem kezdeményezték, sőt ilyen irodalmi társaság megalakítását ez időszert, — akár mily szép s németes törvénsnek ismerik is el olyannak létesítését, keresztyélvethetőnek nem tartják s valamennyien, — maga Dömötör Pál is ily értelemben nyilatkozott. Az értekezlet fölkelte elnökét, hogy kísérsje figyelemmel a helyb. dalárdára újjászervezése időpontját, és a szükséghez képest hívjon össze újabb értekezletet.

— **A szerb patriarka Ó-Szivacson.** Közöltük lapunk múlt számában, hogy Brankovits György szerb patriarka az ó-szivácsi gör. keleti templom felszentelése végett a nevezett községbe érkezik, mos. pedig ezen templom-szenteléssel összekötött ünnepélyességekről számolunk be. Kulai levelezőnk következőkben emlékszik meg a történetekről: Brankovits György szerb patriarka ma utazott át Kulán és Cserevenkán, hogy az ó-szivácsi g. keletijonán átalakított templomot beszentelje, és az egész járásban minden községben impozans, rendkívül szívelyes fogadtatásban részesült. A verbászi vasutállomáson Ó- és Új-Verbász előjárósága, Szt.-Tamás és Ó-Szivácz küldöttsegei, dr. Molnár Károly kulai főszolgabíróval az élén és örösi néptömegek várták a patriarchát, a felbogarozott állomásra reggeli 9 órakor érkezett be a gyorsvonat és hosszú menetben jöttek Kulára a tisztelgők, hol a határon a kulai hatóságok és testületek mintegy 50 kocsiával és lovasbanderiummal várták és Dosztig József közs. jegyző magas üdvözlő beszéddel fogadta a közs. előj. nevében. Kulán a szerb templomban istentisztelet tartott, hol Boberits lelkész tartott üdvözlő beszédet, mire a patriarka válaszolt, hazafiságra serkentvén ahi-veket. A kath. templom megtekintése után folytatta útját nagy kísérettel Cserevenkára. Itt is hasonló fogadta tás. Ó-Szivácz határára, hol a patriarkát a zombori járás főbb tisztviselői fogadták, kiknek nevében Trischler Ferencz árszászéki ülnök, mint a főszolgabíró helyettese üdvözlötte, majd pedig a gör. kelet. község nevében Jovanovits Mladen lelkész fogadta meleg hangú szónoklattal. Azután a menet harangzúgás és mozsarazás kört vonult be Ó-Sziváczra, melynek főtezeje a patriarka tiszteletére csinos diadalkapuvál lőn ellátva. A patriarka a görög keleti templom előtt állott meg, melyet két oldalról az egyletek és testületek kibontott zászlóval vettek körül, s 24 fehérbe öltözött leány virág csokrokat szórt a főpap útja elé. A templom bejárata előtt, Kupuszarevits Lyubomir zombori proto üdvözlötte, kiknek kíséretében a templomba vonult, rövid Isten tisztelet után a pébániai épületben a számára fenn-tartott kényelmes lakásban helyezkedett el kíséretével együtt. A templom-felszentelés másnap szeptember 20-án ugyszólván az egész délelőttöt igénybe vette. A déli órákban pedig az egyletek és társulatok a különböző egyházközségek küldöttjei tisztelegtek. Fél három órakor délután vette kezdetét a díszbeidő, melyen az összes intelligencia részt vett, számos felkösztető is mondatott. Az első felkösztető Brankovits György mondotta Ó felsége a királyra, melyet a jelenlevők állva hallgattak meg. Az ebéd után tervezett népnépegyről lapunk legközelebbi számában fogunk megemlékezni.

— **Uj orvos Dr. Longauer Lajos** helybeli illetőségű f. évi szeptember 16-án avatták Budapesten orvosá. — Székhelyét Budapesten fogja tartani s az Erzsébet kórházban fogja praxist megkezdeni.

**A bihácsi ünnepélyhez.** A f. hó 21-én Zomborban megtartani szándékolt bihácsi ünnepély, miután arra nagy számú vendég, főképen mindazon tábornokok és törzstisztek, kik a bihácsi csatában résztvettek, megjelenni szándékoznak, elhalasztott f. év október hó 1-ére, mely napon az nagy ünnepegyességgel a 23-dik gyalogezrednek közreműködése mellett fog megtartani. Az ünnepélyesség sorrendje a következő:

1. Reggeli riasztó zenével, kiindulási pontja Ferencz-József laktanyától a honvéd laktanyáig a kórutak mentén a megyeházához és vázosházhoz. 2. Hét órakor a reggeli vonatokon érkezett vendégek fogadtatása. 3. Kéttaracklövés. Gyűlékezet a Szt. háromság térré. 4. 9–10 isteni dísz tisztelet a kath. templomban. 10–11 a szerb templomban. 11–12 az izraelita templomban. 5. Délután 4–5 népnépegy a megyeház mögötti téren, melynek kezdetét 3 taracklövés jelzi. 6. Egy taracklövés. Gyűlékezet a városház előtt. Nagy takarodó zenével. Kiindulási pont a városháza a Szt.-György térről a fő-

utczán végig a megye házig kórutak mentén a kiváló vendéghez a honvédlaktanyáig. Minden résztvevő egy lampiont tartozik vinni. 7. Díszbankett.

— **Meghívó** A zombori iparos ifjuság f. hó 30-án, (szombaton) az október hó 1-ével bevonuló újonczok tiszteletére, Hercezenberger Sándor zenekara közreműködésével, a „Prófétához” címzett vendéglőben zártkörű buncsú tánc-füzérkést rendez. Belépti díj 1 koron. Jegyek előre válthatók Vidákovits György rőfös kereskedésében. Kezdeté 8 órakor.

— **Haladó község.** Mohol község haladását misem bizonyítja jobban, mint hogy főbb utczák kiköveztetni. A kikövezést már már meg is kezdték.

— **Vétkes gondatlanság** Szabadkán Bogisics Antal kocsiát Hegyi Istvánt az előbbinek lova ugy fejbe rugta, hogy a koponya csontja megrepedt. A sérült a kórházba szállított, életben maradásához nincs remény. A megejtett vizsgálat alkalmával kiúnt, hogy vétkes gondatlanság esete forgog fenn, mert Baacsics György, ki től Bogisics a lovat vette nem figyelmeztette a vevőt a ló rossz tulajdonaira.

— **Öngyilkosság.** Gross János szabadkai lakos a napokban ismeretlen okból agyonlőtte magát. Azt hiszik, hogy gyógyíthatlan betegsége vitte a végzetes lépésre.

— **Schwartz Albert** újpesti lakos öltárhoz vezette Baján Valentin Nelly kisasszonyt; ifj. Milko Mór, a Milko Salamon és fia cégé beltalja Szabadkán eljegyezte Popper Heruina kisasszonyt,

— **A javithatlan.** Vasárnap lapunkban jeleztük, hogy Dobroszavlyevirs Szoka 13 éves csavagó leányt Újvidéken lólopás miatt elfogták. A törvénszék korára való tekintetből elbocsátotta őt, azonban a javithatlan ugyanaznap kiloata a piaczon ácsargó Kadgics György 9 fit 65 krt tartalmazó erszényét annak zsebéből, de újból rajtaérték s megint elfogták.

— **A szabadkai vasúti összeköttetés.** Figyelemreméltó érvek alapján kérte a szegedi kereskedelmi és iparkamara, hogy Szegedről-Szabadkára hajnalban és főleg Szabadkáról-Szegedre a késő esti órákban közlekedjék egy-egy vonat. Lukács Béla kereskedelmiügyi minisztertől erre a fölterjesztésre ma érkezett meg a kamarához a következő válasz:

„Folyó évi június hó 27-én tartott teljes ülésből 3477. sz. a kelt fölterjesztésében előadott abbéli kívánásait, hogy az este 9 és 11 óra között Budapest, Baja, Zimony és Dálja felől Szabadkára érkező utasoknak adassék meg a lehetőség, miszerint azok még aznap Szegedre utazhassanak és ott Temesvár, Kocskemét és Félégyháza felé közvetlen csatlakozást találjanak, viszont pedig, hogy az utóbbi irányokból éjjel Szegedre érkezők Szabadkán át, Budapest, Baja, Dálja és Zimony felé utazhassanak, megfontolás alá vevén, értesitem a kamarát, hogy miután a jelzett kívánások teljesítése esetén Szabadkáról Szeged felé éjjel 2 óra tájon kellene egy-egy új személyvonatot forgalomba helyezni, ez pedig tetemes kiadásokkal járna, amennyiben az ez idő szerint éjjeli szolgálatra berendezve nincs, ennél fogva a kérelmet nem teljesíthetem.

— **Tóth Kálmán szobra.** Baja városa nagynevű szülőltjének Tóth Kálmánnak emlékszobrot állít. A szobor ércebe üntése készen áll. Több, mint harmadfél méter magas és költött java férfi korában ábrázol

ja. A magyar ruhát viselő alak könnyedén áll, jobb kezét zsebre téve, a balban pedig könnyvet tartva. A kissé emelt, fületlen fő egyenesen tekint le a nézőre. A szobor magar kőtalpat tart, kard és vadrózsák csoportja fogja díszíteni.

— **Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1893. évi szeptember 25-én délelőtt 9 órakor a város-háza nagytermében rendes közgyűlést Tárty-sorozat: 1. Polgármesteri állásnak választás útján való betöltése. 2. Polgármester helyettes jelentése. 3. Belügyminiszteri leirat a zombori export-gőzmalom-részvénytársaságnak a városi fűiskolán át vágány lerakását engedélyező határozat ellen dr. Donoszlovits Vilmos és társai által beadott felebbezés tárgyában. 4. Belügyminiszteri leirat a városi kórház-alap behajthatlan követeléseinek törlesztésére hozatala tárgyában. 5. Belügyminiszteri leirat a városi sörház vízlevezető árkanak kiburkolási költségeire szükségelt póthitel engedélyezése tárgyában. 6. Kereskedelmiügyi miniszter leirata az utadónak 3<sup>o</sup>/<sub>o</sub>-ról leendő felemelése tárgyában. 7. Berlekovits Mária kérvénye 1143 □ öl föld eladására iránt. 8. A városi ház alatti 11—12. sz. boltok bérbeadása iránt megtartott árverés eredménye. 9. Az apatinai csárda mellett fekvő 2<sup>o</sup>138<sup>o</sup>/<sub>o</sub> hold földnek haszonbérbeadása iránt megtartott árverés eredménye. 10. A városi földek 1894. évi haszonbérbeadása iránt tartott árverés eredménye. 11. Mérnöki hivatal előterjesztési a honvédelmi társaság régi épületében levő árnyékszék átalakítása iránt. 12. Marosvásárhely sz. kir. város közönségének megkeresése a főrendiház szervezetének módosítása iránt a kormányhoz és a képviselőházhoz intézett feirratának pártolása iránt. 13. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesületnek átírata a f. évi október 8-án tartandó lövészeny anyagi támogatása tárgyában. 14. Kérvénye a zombori ágostai hitv. evangélikus hitközségnek egyházi célokra évi segélyösszeg megadása iránt. 15. Sáros megye alispánjának átírata az árvíz által károsultak feleltetése tárgyában. 16. A városi közigazgatási bizottságnak a folyó év első feléről szóló jelentése. 17. Közigazgatási állásjelentése az üléstől igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 18. Dr. Molnár Gyula bizottsági tag indítványa az építkezési bizottság eddigi működése feletti rosszálása iránt. 19. Dr. Molnár Gyula bizottsági tag indítványa a Szent-Háromság téren levő kettőjű sasos emlékoszlop eltávolítása s a millenniumi ünnepély céljait szolgáló emlékszóbor emelése iránt. 20. A zombori ipariszkolai bizottságnak előterjesztése a tandíjak és az évi állami segély megnagyobbítása tárgyában. 21. A zombori m. kath. népiskolák 1892—1893. évi költségelőirányzatai és az 1889—1892. évi szármadásai, ugy a népiskolák 188<sup>o</sup>/<sub>o</sub>—189<sup>o</sup>/<sub>o</sub> tanévi állapotáról és a tanulók előmeneteléről szóló kegyuri bizottsági jelentés. 22. A zombori gör. kel. szerb népiskolák fenntartási költségeinek 1889—1892. évi számadásai és az iskolák 188<sup>o</sup>/<sub>o</sub>—189<sup>o</sup>/<sub>o</sub> tanévi állapotáról a helyb. szerb hitközség által beterjesztett jelentés. 23. A folyó év augusztus hó 23-án megtartott számonkérészek jegyzőkönyve. 24. A folyó év augusztus 23-án megtartott számonkérészek jegyzőkönyve. 25. Polgármesteri helyettes jelentése Esterházy Károly házpenztárnok részére 3 heti szabadsággal engedélyezése tárgyában. 26. Özv. Karl szill. Wighardt Jozefa zombori lakosnőnek kérvénye kis-korú gyermekeinek a város kötelekébe leendő felvétele tárgyában. 27. Özv. Csihás Benőné szül. Falcione Anna zombori lakos kérvénye néhai férje halála alkalmából a halálórási negyed, özevegy nyugdíj és gyermekei részére eső nevelési pótléknak megállapítása iránt. 28. Wiener Mihály nyug. városi irnoknak folyamodványa 100 frtnyi segély megadása tárgyában. 29. Zomboreveits György Iső ellenőrnök kérvénye övadéknak telekőnyvi biztosítása tárgyában. 29. Időközben beérkező ügydarabok. Zombor, 1893. évi szeptember 20-án. Vukicszevits Péter s. k., polgármesteri helyettes.

— **Jókai jubileuma Szabadkán.** Hir szerint Szabadkán a törvényhatósági bizottság Vojnits főispán elnöktete alatt f. hó 15-én tartott rendes havi közgyűlésén Jókai Mórt nagy lelkesedéssel egyhangulag a városi bizottság elnökévé választotta a díszlevelet öttagu küldöttség tagja átadni.

— **Tűz.** Ujvidéken e hó 11-én est 10 óra felé Heil János szabómesternek egér utcai házában tűz ütött ki, mely a házat elharmasztotta.

— **Ujvidéken rom. kat. iskolaszék f. hó 10-én tanítóválasztás céljából ülést tartott és 29 folyamodó közül Szauter Antal apatinai tanítót választotta meg egyhangulag Rókus — külvárosi tanítónak.**

— **Megszökött elmebeteg** Ujvidéken Pásztics Lázló, elmebeteg g. kel. lelkész f. hó 13-án éjjel a vár. kórházból megszökött, és valószínűleg a Duubá ugrott, melynek partján megtalálták hátrahagyott ruháit.

— **A szolgáló bosszúja.** Bencsik János béres volt Sikár Miksa kulai gazdánál; rövid idő előtt azonban Sikár Bencsiket ismeretlen okból elbocsátotta szolgálatából, s ez a legényt igen elkészerítette. Talán azt hitte, hogy a gazda feleségének van része elbocsátásában, mert ez ellen foralt bosszút. Kileste, mikor a gazda a faluban járt és a menyecske egyedül volt a szálláson, revolvert vett magához, berontott az asszonyhoz, ki mitsem sejtve a konyhában foglalatoskodott. Eleinte csak szemrehányásokat tett a béres, mielőtt aztán heves szóvita keletkezett. Hirtelen azonban előrántotta Bencsik a revolvert és e szavakkal „Maris néni, most meghal kend” ráült az asszonyra, mire az összeesett. A legény a lövés után kingrott a ház melletti kukoriczaföldebe, honnét visszanevezett, megegyeszer belőtt és eltűnt a kukorica közt. E második lövés nem talált, de az első veszélyes sebet ejtett az asszony fején, ki most gyógykezelés alatt van és valószínűleg fölépül. Bencsiket rendőrileg nyomozzák.

— **Kifogott hulla.** Mazán Fülöp ujvidéki lakos hulláját Beskán kifogták a Dunából. 299 ft volt nála.

— **Jegyzői választás K. Szt-Ivánon.** F. hó 14-én Vracsarics Glió helyébe: Kavanszky György, megyei hivatalnok egyhangulag jegyzőnek meg lett választva. Úgy látszik hogy szolid ember; azért több szeretését az új „kursushoz.”

— **A ki elásta gyermekét.** Egy kulpini 16 éves, Gruics Persza nevű szerb leány, ki Kollárszki Nikolával egy darab ideig vadházasságban élt, ki azonban őt utob-elhagyta, — gyermeket szült, és azt, hogy születe titokban maradjon a kertben elásta. Kollárszki Nikola, ki a hullát megtalálta, jelentést tett a község háznak, azonban még a küldöttség a tett színhelyére ért, a hulla eltűnt. A leány, kit vallatóra fogtak, mindent bevallott, azt állítva, hogy a gyermek halva született és hogy szegényből ásta el azt. A hullát nyomozzák, a leányt pedig átadták a bíróságnak.

— **Botrány egy szállodában.** Ujvidéken a Mayer szállodában néhány egyetemi polgár borozott csütörtökön estétől pétek hajnalig. Borozás után felmentek az erkélyre leszedték a karkákat és éktelen lármá közepett dobálták azokat a piacra gyülekező nép közé. Rendőrség elé lettek állítva.

— **A községi királynapok.** A vidéki lakok rendszerint csak a saját vidékük eseményeit szokták regisztrálni, a mi természetesen is, mert az ország osoményeiről a fővárosi lapok vannak hivatva a nagy közönséget értesíteni ennek daczára alottvalói hadulatunknak akarván kifejezést adni, regisztráljuk, hogy a magyar király szeptember 16-án Köszegre érkezett, s 17-én fogadta a nagyszámú küldöttségeket, a katolikus klorus, a dunántúli ref. egyházkerület, az ágoston hitvallásnak és az izr. egyház küldöttségeit. Történelmi nevezetességű és ritka fényes ünnepélyek tartatnak most Köszegen hó 4 szeptember 17-én délután Albert szász király és II. Vilmos német császár is megérkezett nem is szólvá azokról az udvari méltóságokról, külföldi fejedelmek és küldöttségek, valamint a magyar kormány ottlévő tagjairól. Ezen ünnepélyekről, valamint azon nagyszabású katonai hadgyakorlatokról melyek ott megtartatnak bőséges tudósítást közölnek a napi lapok.

— **N. Palánkán** e hó 10-én történt meg az ujonnan épült ev. templom benzeselése.

— **Három uralkodó Bacsmegeyében.** Apatinból írják lapunknak, hogy Albert főherceg bélyei uradalmában rendkívüli előkészületek tétetnek ama vadászatok rendezése végett, melyeket királyunk, II. Vilmos német császár Albert szász király, Lipót bajor herceg, a connaughti herceg József főherceg stb. főhercegek és notabilitások részvételével foguak néhány napot a megtartatni. Apatinban szat liszlik, hogy a fejedelmek Mohacs alatt megyénket is erinteni fogják a Vindisbregtz féle vadászterületen a melynek ordoégei Apatin és Bezdán határában ludonák végig. Az apatinak küldöttséget szerveznek mely a király és kiseretét óvatokban fogja részvétel s e célból a polgárság már is szervezkedik, hogy az óvatio spontán legyen. Mint halljuk a zombori löszolagabiró helyettes Tritschler Ferencz szinten ez okból utazik Bezdánba hogy a szükséges intézkedéseket megtegye.

— **Részegség nem kolera.** Zanbauer Ágoston ujvidéki tanár — az „Ujvidék” szerkesztője házában nagy volt az ijedelem, midőn Palatinus Róza nevű cselédje a minap gyanus tünetek között betege lőn. — A gyorsan előhívott orvos azonban megnyugtatásukra konstataita, miszerint a gyanus tünetek okozója a meretek nélkül élvezett pálinka volt.

— **A „Bacska”** című lap a polgármester választásról elmékedik az utóbbi számban és az ellenzék által felállított polgármesteri jobbit nevezte úgy nyilatkozik, hogy azt mi komolyan magunk sem tartjuk. Montegeti a főispán magatartását a melyet korrektnak és nyitnak deklará és a lapunkban erről közölt cikkemben ellentmondást vet fel általam. Végül oda koncludál, hogy az ellenzék némely része nem ért egyet a párt azon ténnyével a melylyel a polgármesteri állásra jelölt állított és sértő ezizatokot inputál lapunknak. Minderre nem akarunk reflectálni mert eljárásunk megterelésben nem a Bacska hanem a nagy közönséget tartjuk egyedül kompetens fórumnak. Mindössze is azt feleljük, caupa udvariasságból, hogy a hozzánk intézetet apprehensio felelet nélkül ne maradjon: Ha a főispán csakugyan a közbangulatot akarta volna megismerni és pártkülönbösg nélkül kívánta megismerni a bizottsági tagok véleményét Schlagetter jelöltetésséről akkor bizonynyára nem lett volna annyira incoersecuens és idomtalan hogy az ellenzék félrtaiban is kereste a személyi ellentéteket előterbe helyezeset. Így eljárása csak felszeg munka volt, és mi nem is azt, hanem intenciót emeltük ki dicséredőleg amig azok oszintességét a személyekdes nem desavouálta.

— **A tarkai utcái verekedés.** F. hó 17-én este a Tarka utca egy vároaság kis csata színhelye volt. A Barak-féle korcsimában végyesen katonák és parasztlögegyek mutatnak. A sok börtök a mit el-

fogyasztottak, meg volt a magu hatása mindnyáján berugtak. Neme azután a jelenvoltsok szép lány is felzavarta bennük a vért, melyet a mulató fiatalok megfékezni nem tudott. Így történt, hogy kitört a széles jó kedv mely mint reudesen verekedéssel végződött. Miután Papp Albert nevű közös hadsereg-beli közlegény ellen irányult a haragjuk, őt össze vissza szurták, úgy hogy vérral elborítva félholtan összeesett. A megjelent katonai őrzőket a sebestilott a katonai kórházba szállította hol ápolás alá vétették. A főzinkosokat a rendőrség letartóztatta.

— **Elhalasztott zászószentelés.** Az ó-becsei „Magyar Népkör” jubiláris zászó tüneménye, mely szeptember hó 17-én lett volna megtartandó, a kolera járvány miatt bizonytalan időre elhalasztott.

— **Tűz.** Prigl. Szt. Ivánon a napokban Schwalm Antal házában kiltött a tűz, mely alkalommal G ház valamint több gazdasági épület és takarmány leégett.

— **Szabadságáról hazatért.** Schmausz Endre, vármegyei alispán családjával hat heti szabadságáról f. hó 17-én hazatért, s másnap átvette hivatalának vezetését.

— **Városi közgyűlés.** Zombor város törvényhatósági bizottsága f. hó 25-én rendes havi közgyűlést tart. A közgyűlés legérdekesebb pontja kétségteleül a polgármester választás tesz.

**Henneberg G** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknél közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 ft 65 krig postabér és vámentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

## Kirándulás a Vaskapuzhoz.

— Utirajz. —

Irta : Krausz Bernát.

A tanítói pályának van egy megbecsülhetetlen fényoldala : a — nagyvakáció ; de van egy félretemes árnyoldala is : t. i. hogy a nagyvakációban csak — kétszer van elseje. Ha ezt az árnyoldalt el lehetne valamiképen tüntetni, akkor nem volna a világnak irigylésre méltóbb embere a tanítónál. A nagyvakációban bejárni széles e világot és ismeretekben, tapasztalatokban gyarapodva (az erszényében persze megfogynakozva) térni vissza „kedves gyermekei”hez. És elvégre kinek volna ezen ismeretekből, tapasztalatokból haszna? Csak is az ifjú generációnak . . . De nini ni! már megest — a fizetésjavitásnál tartunk. Hiába, vértünkkel vált már a lamentális és mikor a Vaskapuzhoz indulunk, a — fizetésjavitáshoz érünk. De téle e materiális gondolatokkal, foglalkozunk egy kissé okosabb dolgokkal.

Divatba jött napjainkban az utazás. Aki csak teheti, mikor a nap a fejünk fölé kerekedik, siet alóla menekülni. Pedig hát talán máshol is csak úgy sít a fejére mint itthon ha épen kiáll neki. Ugy vagyunk vele, mint a betegséggel. Ha ketten-hárman azt fogják ránk, hogy rosszul nézünk ki, („Nem illik”) akkor betegnek érezzük magunkat és készek vagyunk akár lefokülni és.

A divat betegség, az utazás pedig immár divat ; ergo az utazás betegség, a minél egészségesebb betegséget az Uristen soha se küldjön reánk! . . .

Ugy tetszett az „Orsz. magyar izr. Tanítóegyesület — Bács-Bodrogh megyei fiókköre” igen t. elnökségének, hogy a f. évi közgyűléstüket jul. 3-ára Bajára hivta össze. (Tudom, meg is áldotta érte a bujai izr. hitközség!) Hát egy tanítógyűlésre, plane egy b a j a i tanítógyűlésre elmenni minden tanító erkölcsi kötelessége. Mert : 1. Bajának kitűnő levegője van, ami az iskolai levegőtől jól megkülönböztetendő ; 2. Bajának pompás Dunafürdője is van, az

ember tehát ott még a csontjait is jól megpogtathatja ; 3. Bajának olyan vendégszerető népe van, hogy az ember közöttük mindenhol úgy érzi magát, mint otthon ; 4. Bajának olyan zsidóhitközsége van, amely a szegény tanítóknak még a bankettirozást is ingyen csinálja és végül Bajának olyan borai vannak, hogy az ember már éjszél előtt tánczra perdül tőlük . . .

Mindezen hatalmas argumentumok folytán vagy 50—60 bácskai zsidó tanító sereglett össze a fúnti tanítói értekezletre Baján. (Bizony nem sok kárt tettek a butelia-falunban.

Hogy milyen fogatáson részesültünk, mit csináltunk ott és hogyan mulattunk, annak megürökítését más krónikásra bízom ; én most egészen más élményekről szeretnék e lap t. olvasóinak beszámolni.

A szabadkailékes baj-, kor- és kartársak kezdeményezésére a gyűlés után tizen a vaskapuzhoz rándultunk le, jobban mondva ki. A térképen egy hatalmas kérdőjel állott előttünk, mintha csak azt látszott volna nekünk mondani, hogy : „Ti akartok engem végigjárni? — Megöltöttétek jól az erszényeket, mert én kibőjtöllek ám titeket! — De mi nem sokat tekerőtöriztünk vele. Neki mentünk, akár csak az országgyűlési képviselők a főminiszter ur Ó Excelenciája vezéréle mellett. Mert tetszik tudni, kéremszépen, utazni kétféleképpen lehet, u. m. urasan és szegényesen. Mi természetesen az utóbbit választottuk, már csak szegényesüngenkből kifolyólag is. — „Table d' hote”-t ettünk és „Table d' hote”-t aludtunk. De ne vágjunk az események elő . . .

A „Drau” nevű cs. és kir. ezab. gőzhajó, mint reudesen elindulánk napján is jó félórai késéssel eviczélt be Bajá város primitív kikötőjébe.

Beszálltunk. Egy cs. és kir. szab. futty, egy „Ereszd el!” vezény szó a kapitány ajkairól és a szerény jármű komoly méltósággal folytatja útját. Zimonyig megskakítás nélkül tettük meg utunkat és minthogy idáig semmi följegyzésre méltót nem találtunk, ott kezdem, hogy mikor éjjeli 11 órakor Zimonyban kiszálltunk : éppen kilenczen voltunk.

Mennyiségileg sem kicsinylendő karaván, hát még minőségileg!

(Folytatásn következik.)

## Irodalom, művészet.

A „Képes Családi Lapok” 38. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg : Mese az eltűnt leányról, írta Harmath Lujza, kinek elbeszéléseit annyira kedveli a magyar olvasó közönség. Silány szüret, idényszerű kötemény Rudnyánszky Gyulától. A megmérgezett após, humoros elbeszélése Mártonffy Imrétől. Fatia Rosia, elbeszélése a Horavilágból, írta Moldovány Gergely. Hogy jön a balsors, elbeszélése Hamvay Károlytól. A boldogság virága, regényes elbeszélése, fordította Beniczki Irma. E rövid kivonat is igazolja e számnak érdekes és változatos tartalmát s bizonyítja a „Képes Családi Lapok” életrevalóságát, melyet örömele ajánlunk mindenkinek mint a legjobb és legutányosabb képes heti lapot.

## Közgazdaság.

### Gresham életbiztosító társulat.

Nem szorul ma mar vitatásra azon megdönhetetlen elv, hogy a biztosítási ügy elsőrangú fontosságú intézmény a közgazdaság keretében.

Csak megelégedésünkre szolgálhat tehát, midőn azt látjuk, hogy hazánkban nem csak a belsőli tőkere támaszkodó biztosító társaságok helyzete szilárdul meg, hanem kiterjesztik működésüket hazánk lakóira azon hatalmas tőkékkel rendelkező

nagy biztosító vállalatok is, melyek ugy szólván már az egész világ igényeinek megfelelő és azt kielégíteni képes szervezettel bírnak.

Ezek közt első helyet foglal el a „Gresham” életbiztosító társaság, mely Londonban székel, de működési köre az egész föld és többek közt Magyarországon is oly kiterjedt üzletet folytat, mint az idegen biztosító társaságok talán egyike sem. A társaságok népszerűségét kizárólag üzleti működésének realis irányával és azon törekvésével szerezte meg, melynél fogva üzleti szabályzatait folytonosan tökéletesbíti.

Negyvennégy éve áll fenn a „Gresham” életbiztosító társaság és üzleti jelentései tanuskodnak arról, hogy minden évben létesített valamely korszerű újítást, mely a biztosító feleknek nagyobb és nagyobb mérvű előnyöket nyújt, annyira, hogy ma már a világ összes életbiztosító intézetei közt a „Gresham” a szervezet tekintetében mintaintézetnek tekintendő és a szakemberek által ténylog ilyennek van elismerve.

Előttünk fekszik a „Gresham” folyó évi május 30-án Londonban megtartott 44-ik közgyűlése által jóváhagyott zárszámadása, valamint azon újabb üzletszabályzatok, melyek a társulat jelenlegi működésének szervezetét feltüntetik. Azon számos előnyök közül, melyeket a „Gresham” az öt igénybe vevő feleknek nyújt, ezuttal csak a legutolsó évben életbeléptetett újabb intézkedésekre kívánunk utalni.

Ilyen, hogy a halál esetére biztosított összeg, ha a biztosítás 13 hónapig érvényben állott, minden esetben, tehát öngyilkosság, párbaj vagy bírói ítélet következtében történt elhalálozás eseteiben is feltétlenül kifizetetik. A „Gresham” ez intézkedését, azon klauzulával, hogy a biztosításnak már legalább 13 hó óta fenn kell állani, nemcsak helyesnek, de egyenes emberbaráti törekvésnek tekintjük, mert eltekintve attól, hogy az öngyilkosság eszméjét senki sem érleli — 13 hónapig senki sem készül ugyanannyi ideig a halálos kiámeneteli párbajra, ily halálesetek által sújtott, leggyakrabban nyomorba jutott család helyzetén segíteni valóban emberbaráti tény.

Az előttünk fekvő mérlegek és egyéb kimutatásokra áttérve, kiemeljük, hogy a lefolyt 18 havi üzleti időszakban a társasághoz 15.206 biztosítási ajánlat érkezett 125.732,050 frankra, melyek közül elfogadott 13.091 darab 102.636,475 biztosítási összeggel, és erről a megfelelő számú kötvény ki is állítottatott. A díjbevételek, levonva a visszabiztosításért fizetett összeget, 25.763,445 frank 42 cts-ra rugtak, a miben a 3.744.277 frank 19 cts-ot tevő első évi díjak bennfoglalhatnának. A kamatszámla mérlege 7.590,898 frank 01 cts-ot tett ki és a társaság jövedelmét a díjbevételekkel együtt 33.444.343 frank 43 cts-ra emelte. A társaság az elmúlt évben 12.908.048 frank 96 cts-ot utalványozott oly követelések alapján, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek ; lejárt kiházasítási- és vegyes biztosításokra 2.801.455 frank 42 cts-ot, kötvények visszavásárlására pedig a tizenhét havi időszak alatt 1.009.171 frank 57 cts-ot fizetett ki a társaság. A biztosítási és járadékalapok 7.922.421 frank 77 cts-al gyarapodtak. Az aktívák főösszege a lefolyt tizenhét havi időszak végével 1892. évi december 31-én 126.305,150 frank 61 cts-ra emelkedett. Tőkebefektetések : 59.425 frank

52 cts angol állami papirokban, 401.616 77 cts indiai és gyarmati kormányok értékeiben, 19.584.857 frank 40 cts idegen államok értékpapiraiban, 253.396 frank 14 cts vasuti részvények, elsőbbségek és garancia, 61.191.868 frank 02 cts vasuti és egyéb kölcsönkötvényekben 17.536.888 18 cts a társaság ingatlanaiban ezek (között vannak a társaság budapesti és bécsi háza), 5.328.359 frank 43 cts jelzálogokban, és 30.958.747 frank 16 cts különböző értékekben.

**Cs. kir. szab. Osztrák-Phönix életbiztosító-társaság f. é. június hó 28-án tartotta meg 33-ik rendes közgyűlést** A betérjesztett számadójelentés megállapítja, hogy az tizlet fejlődése az 1892-ik évben öröndetes lendületet vett. 4181 új kötvény 6.820.908 frtnyi tőkérről állítottat ki, és az összes biztosítási-állomány az év végén 53.481.077 frt tőke és 68.854 frt évi járulékra rugott fel, a mi mult év szerint 34.952 frtnyi emelést jelent. Az összes díjbevétel 9.588.682,62 tett ki, vagyis 340.486,62 frtalt többet, mint 1891-ben. A biztosítási szerződésekből folyó kifizetések 1.037.369,46 frtot vettek igénybe. A díjtartalékok felemelkedtek 8.099.936,64 frtra, ami frt 484.553,79 frtalt több mint a mult évben.

**Cs. kir. szab. Osztrák-Phönix biztosító társaság Bécsben.** A f. é. június 28-át tartott közgyűlésén beszámolt az 1892-iki évről. A jelentés constatálja a lefolyt üzletév eredményének kedvező voltát, és kiemeli, hogy különösen a tűzbiztosítási ágazatban igen öröndetesen megnövekedett. A díjbevételek kitettek az életbiztosítási ágazatban 7.776.965,49 frtot, a jégbiztosításnál 705.780,94 frtot, a szállítási osztálynál 735.612.16 frtot. Az összes telesleg, a tartalékok hozzászámításával 886.167,65 frtot tett ki. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből az alapszabályszerű javadalmat zások levonása után 5%-nyi osztalékot fizet.

## CSARNOK.

### Tempora.

Irta: Székely Arthur.

Pedig bizony nem haltam bele, mikor megtudtam . . . no de halld sorban.

Akkoriban rándult le hozzánk a fővárosból egy szép fiatal öbvegy, kinek néhány hét előtt elhalt férje édes atyám távoli rokona volt. Mint mondta, gyásza miatt keresé fel a kisvárosi csendet; én eddig nem ismertem őt, de az egész családban sokat beszéltek róla, tehát annyit halottam én is felőle, hogy leánykorában színésznő volt, hogy férje egy öreg, dusgazdag ember, mint ilyet vette el s elhalálozván, egész vagyonát ráhagyta.

Mikor hozzánk megérkezett és én üdvözöltem, feltűnően megnézett, amit akkor nem tudtam mire vélni. Engem egyáltalán egész egyénisége kellemetlenül, idegenül érintett. Sőt e benyomást mindjárt kezdetben, mielőtt még az udvariasságarancsolta formalításokon kívül egy szót is válthatunk volna, gyakorolta reám.

Mindjárt megérkezése után szobája ba vonult vissza, hol — mint a kertből, a nyitott ablakon át láttam — levelet írt.

Völegényem ép három nappal azelőtt utazott el és levelet látva írni, eszembe jutott, hogy bizony már írhatott volna, de vizagztaltam magamat, hogy majd ír holnap.

De biz se másnap, se harmadnap nem jött levél. Aggódni kezdtem.

Néhány nap múlva vendégünk levelet kapott valahonét, melynek olvasása után rögtön sétálni hívott a közeli erdőeskébe.

Sétaközben ügyesen völegényemre terelte a beszélgetést; most tudtam meg, hogy már rég ismeri, sőt még egyebet is.

Szemtelen nyíltsággal beszélt el, hogy Miklós, (ez volt völegényem neve) szerette őt még leánykorában, ő viszonzta szerelmét, de mindketten vagyontalanok

amellett higgadtak, praktikusak lévén, közösen megegyeztek, hogy mindegyikük gazdag életársat keres, mert a szerelem oly luxus, mely csak a gazdagoknak van megengedve. A színésznő előbb találta fel szerencsésjét, mint Miklós, ki csak most remélte azt általam feltalálni.

Miklós, az én imádot Miklósom, az a gyengéd, figyelmes, szerelmes völegény előre feltett szándékkal ismerkedett meg velem, játszott az imádot, míg a pénzem után áhított. De most, hogy egykori kedvese szabad és gazdag lett, nem volt rám szüksége, hát le szeretett volna rázni a nyakáról.

És mindennek bebizonyítására az öbvegy, a mi kedves vendégünk megmutatta a sétánk előtt Miklóst kapott levelet, melyben az felhatalmazta őt, hogy nekem mindent elmondjon, hogy lesujtson, megöljön.

Én legalább azt hittem, megöl; egész testemben reszkette, undorral dobtam el a levelet, undorral fordultam el szép ellenségtől és csaknem önkivületben futottam a fasorokba tova, míg egy rejtett helyen megtörve roskadtam le, arcomat a hűvös fűbe temettem, mert égett a sértett büszkeségemtől, hogy ily emberben véltem ideálatom feltalálni, de bohó szívem erről mit sem akart tudni és fájt, sujgott Miklós elvesztése után.

Nem tudom, meddig hevertem így, fájdalomba merülve, míg végre hűvös esti szél rázkódatott össze; felültem, e perczen egy sárga falevel hullott arcomra, szemembe könny szökött, szívem elszorult és . . .

— Itt az ősz . . . mondtam keserűen.

És itt egy fájdalmas és kintelmes ősz, melyben egyenként váltam meg kedves ábrándjaimtól, mint a fa leveleitől; és egy sivár pusztá télt, mikor már a visszamlékezésen kívül semmim se volt, már nem éreztem fájdalmat, csak még annál is kínosabb eltompultságot, bántó nyugalmat.

De jött aztán egy idő, mikor atyádat megismertem és szívembe nem villámként becsapva, mint első izben, hanem lassan, félve, de annál édesebben költözött jöttevő melegség és jött idő, mikor a viszonzott szerelem biztos tudatában boldogan ujjongott fel szívem:

— Itt a tavasz . . . újra itt van . . .

Meglásd lánykám, eljön a te szived újraébredése is, szeretni fogsz, boldog leszsz.

De a leány lassan ringatja fejét az anyai öiben.

— Ne mond azt anyáskám, nem, nem! Nem lesz többé tavasz, nem éled fel a szívem: érzem, mint hal el egészen, lassu kinnal; bár inkább egyszerre megszakadna!

Az ősz asszony szeliden, megadással mosolyog, nem mondja többet, de gondolja: Oh igen, lesz még tavasz, feltámad a lányka szive, én tudom . . . oh tudom . . .

És földig hajolnak, buslakodnak a kis

facsemeték, panaszkodnak, keseregnek, hogy itt az ősz, de a nagy vén fák szeliden hajtogatják ritkuló koronáikat és titokzatosan sugnak, bugnak, mintha csak mondanának:

— Lesz még tavasz, lesz ébredés, újjászületés, mi tudjuk . . . oh mi tudjuk . . .

## A közönség köréből.†)

### Nyílt kérdés.

Több s lehetne mondani sok évekkel ezelőtti Apatinban egy kisedővoda-egylet alakult, melynek elnöke: Ribiczey Béla főszolgabíró; alelnöke: Dr. Kék Lajos orsz. képviselő; pénztárnoka: Jellmann József községi jegyző lett.

Ezen egylet aláírások títján kötelezett tagsági (alapító, pártoló stb.) díjakból tartotta fenn magát. A tagsági díjjak a községi előjáróság segélyével minden idezetés és meghallgatás nélkül, rövid uton lettek behajtvva, míg egykor az egész egylet jobblétre szenderült s elnök, alelnök és pénztárnok nem adnak többé magukról élejtelt.

Mintthogy azonban bennünket, kik oly buzgósággal fizettük tagsági díjjainkat, nagyon érdekeltne az egyleti számadások közlése, nagyon kérjük a fentebbi tiszelt s az óvoda ügyét intéző urakat, hogy vagy az egylet feloszlását kimondó közgyűlést hívják össze, vagy az egyleti számadásokat — melyeket eddig évekig látni szerencsénk nem volt — megnyugtatásunk és saját felelősségük mentesítésé végett, mielőbb közölni ne terheltessenek.

Apatin, 1893. szeptember 15.

Több hívanési pártoló tag.

\* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

## Hirdetmény.

Vau szerencsem Zombor város és környéke közönségének szives tudomására hozni, hogy egy porosz-sleziai közönségben képviselőt Zombor város és környéke részére elválttam, és hogy ezen általánosan kedvelt közönségben egy nagy raktárban,

salon-, dió-, koczka- és darab szént

a legolcsóbb árakban készletben tartok.

Kivánatra a házba szállítanak, és ekkor 100 kiló 5 krral drágább.

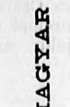
Ezen szén szagatlan, és rendkívül nagy meleget terjeszt, mert is legjobban ajánljuk; annyival is inkább miután nemcsak az ugynevezett szenkályokban, sőt még a takarek tűzhelyekben is alkalmazható.

Magamat a n. érdemű közönség pártfogásába ajánlvva, maradtam kiváló tisztelettel

Vuics Györgyné.

Megrendelések ugy iródamban, mint Goldtahn Lipót ur iródamában elfogadtnak és azok pontosan és gyorsan teljesítetnek.

Rövidített level - vagy sárgyórcim: GAZDASÁGI GÉPVÁR BUDAPEST.




**ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPVÁR RÉSZÉNY-TÁRSULAT BUDAPESTEN.**

Egy arat.

**Gyártelep: Külső váczit-út 7. szám.**

Ké mint 267



Minden gazda, aki a legelőnyösebb szerkezeti völegépek beszerzése iránt érdeklődik, kimerítő felvilágosítást nyerhet gyárunk igazgatóságánál.

Terjedelmes ábragyűjtekkel a gazdaság ágazatában szükséges gépezetből díjmentesen szolgálunk.

# Osztr. Phönix cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

CSELEKVŐ

Mérleg-számla 1892. évről.

SENVEDŐ

1. Pénztári állomány Bécsben és a fiókoknál	frt		kr.		2. Kibocsátott részvénylőke	frt		kr.	
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
2. Követelések a cs. kir. postakárekpénztárnaknál			139.290	50	3. Díjtartalék 1892-ra	7.610.560	98	600.000	—
3. A társaság ingatlanai			19.755	90	4. Díjtartalék 1891-ra	220.117	88	7.880.078	14
4. Értékpapírok 1892. decz. 31-iki árfolyam szerinti	2.467.708	65	4.112.215	24	5. A nyereségrész haláleset-biztosítások osztályának díjtartaléka, díjtartale és nyereségtartaléka			276.680	79
5. Mátalékos köveles az „Azienda Assicuratives” részvényeseknél	32.258	85	2.499.962	—	6. Fojtetett halálesetek tartaléka	58.385	49	570.927	09
6. Mátalékos köveles az „Azienda Assicuratives” részvényeseknél	548.612	26	—	—	7. Előző évi díjtartalék	5.821	—	65.206	49
7. Váltók a társaságban	124.863	54	678.475	80	8. Jelzálogtörlesztések a társasági ingatlanokon			1.122.919	61
8. Követelések jelzálogkövetelésekből			10.728	03	9. Különböző hitellezők folyó számlára, levonva az adókat folyó számlára			875.884	14
9. Kölcsönök a társaság kötvényeire			516.868	08	10. Hivatlanok nyugdíjalapja			55.127	59
10. Kölcsönök biztositókra			214.382	09	11. Fel nem vett osztalékok			461	02
11. Szerzett életjáradékok és megvett tőkék időszemin értéke			1.222.996	58					
12. Letétek			115.755	87					
13. Butorzat, pénzeszközök, táblák és ingatlanok leltára			27.044	28					
14. Feltöltött vagyon			38.188	76					
15. Követelések biztositó-intézeteknél			40.117	97					
16. Fiókok és ügynökségek számlái és készpénz			656.936	17					
			15.086	96					
			609.415	42					
			10.897.834	70				10.897.834	70

BÉCS, 1892. június 15-én.  
**Boisson E. s. k.** **Weinmann L. s. k.** **Durst s. k.** **Lampelmeyer C. s. k.**  
 könyvelő.

# Osztr. Phönix cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

VAGYON

Mérleg-számla 1892. évről.

TEHER

1. Készpénz a központon	frt		kr.		1. Részvénylőke, mely áll 20.000 drb à 100 frtn	frt		kr.	
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
2. Rendelkezésre álló követelések a társaság bankjainál és postakárekpénztárnál			221.333	39	2. Nyereségtartalék			2.000.000	—
3. Letétek mint biztositók és kezességek			829.478	29	3. Díjtartalék, levonva a visszabiztosításokat			1.336.883	78
4. Váltók a társaságban			378.055	53	4. Kártartalék, levonva a visszabiztosítók részét			448.409	05
5. A társaság ingatlanai			201.435	—	5. Jelzálogkövetés a Trieszti házban (Via St. Catterina 3.)			9.349	13
6. Állam- és értékpapírok 1892. decz. 31. évi szerinti			1.370.849	28	6. Folyó számlai bitelezők			488.174	84
7. Követelések biztositó-intézeteknél és más adóskoknál			1.168.274	26	7. Az ügynökök óvadékai			4.000	—
8. Künnlevőségek a képviselőségeknek			695.238	68	8. Tiszviselők nyugdíjalapja			74.586	78
9. Felszerelés			40.200	71	9. Tiszta nyereség			108.144	92
			4.489.548	50				4.489.548	50

Megjegyzés: A következő években esedékes díjváltók állománya . . . 9,378.395.31 frtna rug.  
 BÉCS, 1892. december 31-én.  
 Megvizsgálva és a könyvekkel egybevágónak találva:  
 BÉCS, 1892. június 17-én.  
**Boisson E. s. k.** **Durst E. s. k.** **Weinmann L. s. k.** **Gonzalez C. s. k.** **Hartwig Ferdinand s. k.**  
 könyvelő.

Biztosítási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztosítási ágazatokban a legszolidabb felvételek és a legolcsóbb díjak mellett eszközöltetnek.

Ki jó, lábhoz illő, legujabb alakú cipőt óhajt viselni, forduljon a Magy. kir. szab.

## Magyar bőrkézmű- és cipőgyárhoz

**Temesváry Mór**

Budapesten, VI. ker., Teréz-körút 43. szám  
 Kittintette díszeklevéllel, arany és ezüst-érmekkel. Szállít a tartósság kezessége mellett elegáns cipőket legujabb facon szerint.

Kivonat a képes drjegyzekekből:

Női  
cipők:



Férfi  
cipők:

- Cugos cipők, szivalakkal zerge- vagy borjúbőről 3,20—frt
- Cugos cipők laktejjel, keztyűbőről 3,50—5 frt
- Gombos cipők, zerge borjú v. kid-bőről 3,50—5 frt
- Cugos cipők francia chavreau-bőről 8—8 frt
- Regatta félépők fekete vagy színes 2,20—3,50 frt
- Komed házipékek 1,20—2,20frt

- Cugos cipők fejfel és díszített orral, strapára 3,50—8 frt
- Cugos cipők borjú vagy kid-bőről, finom-nemű 4,50—8 frt
- Cugos lakk-cipők különféle alakban 4—7 frt
- Csizmák orosz-bágarai orosz-lakke vagy borjú bőrből 8—14 frt

Legnagyobb választék mindennemű gyermek- és leány-cipőkben. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések lehetőleg méretek vagy minta-cipő beküldése mellett utánvétel pontosan és lekülsmerésesen fogantatottatnak.

## Fővárosi és küllöldi gyártmányok mellőzendők

Kályhám jó bécsiföldből vannak készíve.

Tisztelettel **SIMAVTYS MIHALY** ZOMBOR, szelensz-fővárosi, Gőzút-utca 266. házszám, Martonpilis-féle ház.

# Agyag-kályhák és kandallókat

készíték különböző színben és nagyságban; küllőben fehér, szürke és barna, svéd ó nemet s egyéb stílyben. — Készítemyem teljesen mellőzhetővé teszi a küllőben is drága fővárosi avagy egyéb vidéki megrendeléseket, mert nem csak hogy minőségben, küllő csinyben s használhatóságban vetélkednek e nembeli gyártmányokkal, hanem egyszerűbb jutányosabb áron is szerelhető be. A megrendelések a nálam készletem tartott rajzminiaték után eszközölhetőek s rövid idő alatt pontosan és szolidan jóállás mellett felelek meg azoknak.

Uj épületeknek és lakószobáknak agyagkályhákkal és kandallókkal való felszerelését gyorsan és olcsón eszközölöm.

Kályhám jó bécsiföldből vannak készíve.

Van szerencsém a midyen tisztelt utazó korörszéggel valóminit jóskorom és barátimmal tudani, hogy az utamon építh és az ujkor igényeit megfelelő minden kényelmenet berendezést.

## Szálloda-megnyitás.

# Petanovits „Metropole szállodát” Budapest Kerepesi útsz

szombaton szeptember 2-án megnyitottam. — A szálloda, mely Budapest legelőkelőbb utcáján, a keleti pályaudvar színház és a körút közötti központon fekszik, a legmodernebb igényeket is kielégíti, t. i. ÖSSZESEN helyiséggel VILHARMOSAN villajóval, tiszta, tőz és fény központi gondítás van berendezve. A szálloda a fő és székelyország egyik látványosságát képezi, kitűnő ételmenet, teli kerttel, magyar és francia konyhával és fűnyes kávéházzal rendelkezik. — Számos látogatásért esedezve maradtam kitűnő tisztelgésű **Frihanat J.** szállodás.

**Berkovitz J.** szelensz-fővárosi, Széchenyi-utca 266. házszám, Martonpilis-féle ház.

## Feltűnést keltenek

az újtalálmányu delejellenes eredeti  
genfi Goldin - Remontoir zsebórák.

Ezen órák pompás és elegáns kivitelüknél fogva más arany óráktól szakértők által sem különböztethetők meg. A pompásan vésett hüvelyek mindig változatlanul maradnak és a pontos járásért 3 évre szóló írásbeli jótállás vállalatik.

**Ara darabonként 6 frt.**

Elhez hozzá illő valódi Goldin óralánczok biztossági karabély, sport, marginis vagy páncél faconal darabonként 1 frt 50 kr.

Minden órához egy börtök ingyen adatik.

A Goldin órák különös megbízhatóságuknál fogva immár az osztrák és magyar államvasutak tisztviselőinél használatban vannak és a központi raktár által megszerezhetők.

**Fischer Alfréd, Bécs Adlergasse 12 sz.**



## Hirdetmény.

Az „Első Bács-Bodrogmegyei Kenderkésztőgyár részvénytársaság igazgatósága” 1893. évi október hó 15-ik napjának délelőtti 10 órájára Uj-Szivacz község nagy-vendéglőjének termébe

**rendkívüli közgyűlést**

hiv egybe, melyre a t. részvényjegyzőket ezuttal is tisztelettel meghívja.

**Tárgysorozat:**

1. Igazgatói előterjesztés a helykérdésről és ezzel kapcsolatban a részvénytársaság megszűntetésének esetleges kimondása.

2. Igazgatói előterjesztés a folyó ügyekről — és esetleg ezeknek lebonyolítása feletti határozathozatal.

Kelt Uj-Szivaczon, 1893. évi szeptember hó 14. napján

Az Első Bács-Bodrog-Megyei  
Kenderkésztőgyár-Részvénytársaság  
Igazgatósága.

## Kisbirtokosok országos földhitelintézete.

UDAPEST, BÁLVÁNY-UTCZA 19

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” közhírré tétel céljából a következő értesítést küldte meg alólírtnak, mint a zombori kir. törvényszék tkvi hatósága területére kinevezett intézeti ügyvédjének:

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” alapszabályainak rendelkezéséhez képest csupán zálogjogi biztosítás, vagyis bekebelezés mellett ad földbirtokra kölcsönt. Az intézet célja főleg abból áll, hogy kisebb birtokok méltányos hiteligenyét kielégítse. — Ennélfogva alapszabályaiban a fősulyt a kisebb kölcsönökre fektet s ezek ellátását különösen biztosítja, kölcsönt pedig már 300 fittól kezdve bárkinek nyújt. A kölcsön a birtok értékének feléig terjedhet. Az értéket az intézet maga állapítja meg s a számításon alapul a cataster i. datait veszi. Rendszerint a birtok catasteri tiszta jövedelmének 20-szorosa szolgál becsértékül. — Egyes vidékekre azonban a helyi viszonyoknak inkább megfelelő s több évi tapasztalaton nyugvó külön becsleési kulcs alkalmaztatik. E mellett az intézet szívesen figyelembe veszi azon adatokat is, a melyek a lekötendő birtok magasabb forgalmi értékének igazolására csatoltatnak; sőt a felek indokolt kérelmére hajlandó közgei által helyszíni szemlét és becsleést is eszközölni. Az ily becsü költségei azonban a felet terhetik, és ezek fedezésére esetről-esetre megszabandó előleget kell a feleknek letenniök. Az intézet kölcsönét záloglevelekben adja, de a zálogleveleket maga értékesíti és a felekkel előre tudatja, hogy minden 100 frt záloglevélért a kölcsön kiadásánál mennyit fog készpénzben kifizetni. A kölcsönvevő felek tehát nem a zálogleveleket veszik át, hanem azon készpénzbeli összeget, a melyet azok minden 100 forintjáért az intézet részükre az engedélyezéskor biztosított. Kölcsön ez idő szerint 4 $\frac{1}{2}$ %-os és 5%-os záloglevelekben kapható. A kamaton felül az adós némi kezelési költséget is fizet s ezenkívül a tóktét akként köteles apránként törleszteni, hogy félvétenként mindig egyenlő összegű járadékokat fizet, s ezekkel azután nemcsak a kamatot és kezelési költséget rója le, hanem a kiszabott idő alatt már magát a tóktét is teljesen viszatéríti. A 4 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönök 50 évi, az 5%-osak 33 $\frac{1}{2}$ , 22, 17 és 15 évi törlesztésre szólnak. Járadékul, melyben a kamaton és kezelési költségen kívül már a tóke törlesztésére eső rész is bennfoglaltatik:

a 4 $\frac{1}{2}$ %-os 50 évi törlesztésű kölcsönöknél	a tóke évi 5-26% -a	(tehát 100 frt tóke után félvétenként)	2 frt 63 kr.
az 5%-os 33 $\frac{1}{2}$ „	„	„	3 „ 30 „
„ „ 22 „	„	„	4 „ — „
„ „ 17 „	„	„	4 „ 75 „
„ „ 15 „	„	„	5 „ — „

A ki tehát a kölcsön tartama alatt a fenti fizetéseket rendszeren teljesíti, az a törlesztési idő lejártával adósságától teljesen szabadul. A megszabott törlesztési idő azonban senkit sem gátol abban, hogy adósságát előbb is visszafizethesse. A törlesztési idő csak az intézetet köti, a mennyiben pontos fizetés esetén az intézet a kölcsön korábbi visszafizetését egyáltalában nem követelheti. Nem úgy az adós, a kinek a felmondási joga fenn van tartva s a kinek az alapszabályok is biztosítják a jogot, hogy tartozását bármikor, akár részben, akár egészben leröhassa. Az intézet kölcsönének meg van tehát azon előnye, hogy az adós nyugodtan használhatja a pénzt, mert biztosítva van arról, hogy, ha pontosan fizet, a kölcsönt neki fel nem mondhatják, ellenben ő meg bármikor szabadulhat adósságától, mert neki szabadságában áll, hogy tartozását bármikor előbb és akkor fizethesse vissza, a mikor azt legkönnyebben teheti. A kölcsönkérelem egyszerű levélben is előterjeszhető és törvény szerint helyegmentes. A kérvényhez a telegkönyvi kivonat, catasteri birtokiv és az adókönyv mindenesetre csatolandók. — Czélszerű, ha ezeken kívül a birtokra vonatkozó netán rendelkezésre álló adásvételi, vagy haszonbéri szerződések, hagyatéki — vagy osztálybecsü okmányok avagy községi becsü bizonyítvány csatoltatnak, mert ezek az értékmegállapításnál figyelembe jöhetnek. Czélszerű továbbá a biztosítási bázisok csatolása, mert a kölcsöni megszabásánál az épületek szintén számba vehetők, habár csak mellékesen is. A kérvényben pontosan kiteendő, hogy ki óhajlja a kölcsönt felvenni, mennyit igényel kölcsönül és milyentörlesztésű kölcsönt akar? Végül megjegyeztetik, hogy az előzőleg bekebelezett tehénteteleket a felveendő kölcsönből kívánatra az intézet is kifizeti. Ha tehát a kölcsönvevő e közbenjárást óhajlja, úgy kellő utasítás adása végett czélszerű, ha ezt már az első kérelem alkalmával megemlíti.

Bővebb értesítés alólírttnál szerezhető. Zombor, 1893. szeptember hóban.

**D<sup>r</sup> Molnár Gyula,**

a „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének” zombori ügyvédje.